

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 93

van **BART TOMMELEIN**

datum: 2 december 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Studentenuitwisseling - Mogelijke verdere samenwerking met het Verenigd Koninkrijk na Brexit

Ingevolge de Brexit neemt het Verenigd Koninkrijk (VK) niet langer deel aan het Europese uitwisselingsprogramma voor studenten Erasmus+. Noord-Ierland daarentegen bleef wel nog deelnemen aan Erasmus. Ondertussen zouden ook Schotland en Wales te kennen hebben gegeven dat ze willen uitzoeken hoe ze wel nog kunnen deelnemen aan het Erasmus+-programma.

Tijdens de gedachtewisseling van 29 december 2020 over de Brexit gaf de minister-president te kennen bilaterale contacten te willen opzetten met het VK, om een alternatief voor het Erasmusprogramma uit te werken. Aangezien het Britse onderwijssysteem dermate verschilt van het onze, moest worden nagegaan en onderzocht in welke mate dit mogelijk zou zijn.

1. Welke initiatieven nam de Vlaamse Regering hieromtrent? Kan de minister dit toelichten?
 2. Werde een optie onderzocht om een alternatief voor Erasmus uit te werken? Zo ja, wat zijn de resultaten van dit onderzoek ? Zo niet, waarom niet?
 3. Zal de Vlaamse Regering effectief inzetten op bilaterale uitwisselingen? Kan dit verder worden toegelicht?
 4. Is er vanuit Schotland en Wales al een teken gekomen dat ze opnieuw wensen deel te nemen aan het Europese Erasmus+-programma? Zo ja, hoe werd daarop gereageerd (binnen Europa)?
 5. Bestaat de juridische mogelijkheid om Schotland en Wales wel toe te laten tot het Erasmus-programma?
-

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (93), Ben Weyts (171).

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 93 van 2 december 2021

van **BART TOMMELEIN**

1. Specifiek voor onderwijs verwijs ik naar het antwoord op vragen 2 en 3 hieronder.
2. Het dient opgemerkt te worden dat de situatie in volle ontwikkeling is en er reeds enkele relevante positieve initiatieven genomen zijn in het Verenigd Koninkrijk zelf.

Zowel op het niveau van het Verenigd Koninkrijk in zijn geheel, als in Schotland worden momenteel programma's uitgerold die de negatieve effecten van de Brexit en de uitstap uit Erasmus+ trachten te verzachten. Onze diplomatieke vertegenwoordiging in Londen volgt dit van nabij op. Ook blijven wij hierover in contact met de Britse ambassade in Brussel.

Voor het Schotse initiatief vertoont grote gelijkenissen met de modaliteiten van studentenuitwisseling zoals toegepast onder Erasmus+ en ondersteunt zowel uitgaande als inkomende studenten.

De focus van onze aandacht langs Vlaamse kant ligt daardoor vooral op die verworvenheden uit het oude Erasmus+ programma die riskeren niet te worden gegarandeerd in de nieuwe programma's van het VK en Schotland. Maar ook hier houden wij rekening met de snel evoluerende situatie.

Ook de regering in Wales heeft trouwens aangegeven de beperkingen van het Turing scheme gedeeltelijk te willen opvangen, en dit aan de hand van het International Learning Exchange Programme, dat ook mogelijkheden moet bieden voor inkomende EU-studenten.

3. Wat betreft academische uitwisseling dient eerst en vooral onderstreept te worden dat deze nog steeds mogelijk is en dat hogeronderwijsinstellingen van beide kanten afspraken kunnen maken over het inschrijvingsgeld. Dan moet een student enkel inschrijvingsgeld betalen in zijn/haar thuisinstelling. Vlaamse studenten hoeven zo niet noodzakelijk de hoge inschrijvingsgelden in het Verenigd Koninkrijk te betalen bij mobiliteit tijdens de studies, zoals dit onder Erasmus+ ook geregeld was.

Weerom is het Schotse initiatief interessant omdat het een overkoepelend kader schept waar individuele Schotse universiteiten naar kunnen verwijzen bij hun uitwisseling met partners uit de Europese Unie. Daarmee wordt ook het terugkerende administratieve werk bij inter-institutionele overeenkomsten verlicht. Schotland is in dit kader ook niet gericht op een bilaterale, één-op-één oplossing met elk land of regio in de Europese Unie. Ze willen een generieke oplossing die voor al die landen en regio's kan toegepast worden zonder specifiek bilateraal akkoord. Uiteraard moet dit Vlaanderen niet beletten om in een breder kader bilateraal met Schotland afspraken te maken of samen te werken, en dit voor onderwijs of voor een ander beleidsdomein.

Minister Weyts en de voormalige Schotse minister bevoegd voor hoger onderwijs, Richard Lockhead, zijn alvast begonnen met een uitwisseling van brieven op 24 maart 2021. Daarbij maakten zij hun beider voornemen bekend om erover te waken dat de

academische uitwisseling tussen Vlaanderen en Schotland niet zou gehinderd worden door de gevolgen van Brexit. In het bijzonder moeten de verworvenheden van het Erasmus+ programma, zoals de praktijk om mobiele studenten enkel inschrijvingsgeld te laten betalen aan de thuisinstelling, de automatische erkenning van studieperiodes en credits etc. gevrijwaard worden bij de toekomstige uitwisselingen.

Op 22 november 2021 had ikzelf, in kader van mijn missie naar Edinburgh, een contact met de vicekanselier van de universiteit van Edinburgh over de mogelijkheden om opnieuw studentenuitwisselingen tussen Schotse en Vlaamse universiteiten vlot mogelijk te maken, in het bijzonder met de KU Leuven waar de universiteit van Edinburgh nu al innig mee samenwerkt. De vicekanselier was ook bijzonder geïnteresseerd in het Vlaamse systeem van associaties tussen universiteiten en hogescholen en in het internationale verdragsrecht dat de deelstaten in ons land hebben. Dit gesprek ter voorbereiding van de contacten met en van de zending naar Schotland die collega, Ben Weyts, in 2022, nog zal ondernemen. Een virtueel vervolgesprek tussen minister Weyts en de nieuwe Schotse minister voor onderwijs, Jamie Hepburn, vond alvast plaats op 23 november 2021.

4. Neen, dit is op juridische gronden niet aan de orde. Voor verdere verklaring, zie antwoord op vraag 5.
5. Als constituerende naties van het Verenigd Koninkrijk is associatie met Erasmus+ niet mogelijk voor Schotland of Wales afzonderlijk. De enige mogelijkheid voor het Verenigd Koninkrijk is om als geheel te associëren, of helemaal niet.

Alle lopende projecten waarbij het Verenigd Koninkrijk betrokken is en die vóór eind 2020 in het kader van het vorige Erasmus+-programma zijn afgerond, zullen volledig worden gehonoreerd en lopen tot de voltooiing van het contract.

Zonder associatie zal het Verenigd Koninkrijk aan Erasmus+ kunnen deelnemen als een niet-geassocieerd derde land. De mogelijkheden in het kader van Erasmus+ (2021-2027) zijn dan beperkt zijn tot de internationale acties die openstaan voor wereldwijde deelname. Daartoe behoren de Jean Monnet-acties en de gezamenlijke masteropleidingen van Erasmus Mundus. Deze beide acties hebben een internationaal bereik. De Schotse en Welshe universiteiten zijn sterk betrokken bij Erasmus Mundus.

Deze twee grote acties voor studenten in het hoger onderwijs en leerlingen in het beroepsonderwijs uit de landen van het Erasmus+programma (EU-27 en geassocieerde derde landen) zullen beperkte mogelijkheden bieden voor mobiliteit in niet-geassocieerde derde landen, waaronder het Verenigd Koninkrijk. Deze acties zullen in overeenstemming zijn met de Europese onderwijsruimte en de bredere geopolitieke doelstellingen van de Europese Unie als het gaat om haar internationale partnerschappen wereldwijd, maar zij bereiken uiteraard niet het niveau van samenwerking dat beschikbaar is voor de landen van het Erasmus+programma.